

# Innst. O. nr. 41.

(1998-99)

## Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg og Sverre J. Hoddevik om lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). (Åpning for at kommuner kan velge mellom å kjøpe revisjonstjenester og ha egne eller interkommunale revisjonsordninger.)

Dokument nr. 8:7 (1998-99).

Til Odelstinget.

### SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

#### I.

I lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjøres følgende endringer:

§ 69 nr. 3 skal lyde:

Revisjon *kan* skje ved egen kommunal eller fylkeskommunal revisjon, *ved* felles revisjon for flere kommuner eller fylkeskommuner inne et revisjonsdistrikt, *eller ved særskilt revisjonsfirma.*

§ 60 nr. 5 skal lyde:

*Kommunestyret/fylkestinget ansetter selv revisor, eller inngår avtale med revisjonsfirma. Der kommunen eller fylkeskommunen har egen kommunal eller fylkeskommunal revisjon ansetter kontrollutvalget revisjonens øvrige personale.* Distriktsrevisor og det øvrige personale i distriktsrevisjonen ansettes av distriktsrevisjonsstyret. Revisor skal ha regnskaps- og revisjonsfaglig kompetanse som bestemt i forskrift etter denne paragrafs nr. 9.

§ 60 nr. 6 nytt annet ledd skal lyde:

*Også revisor som ikke er ansatt i kommunen eller fylkeskommunen har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13, jf. straffeloven § 121.*

#### II.

Loven trer i kraft straks.»

I dokumentet vises det til at hensikten med lovforslaget er å gi kommunene friheten til selv å vurdere hva som er den mest kostnadseffektive løsningen for kommunene på revisjonsområdet. Dette vil være i tråd både med tanken om kommunalt selvstyre og intensjonen bak den nye kommuneloven.

Dette forslaget berører ikke innholdet eller kvaliteten på revisjonsarbeidet, da retningslinjene for kommunal revisjon er gitt i eget regelverk.

### KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Sylvia Brustad, Odd Eriksen, Aud Gaundal, Leif Lund og Signe Øye, fra Kristelig Folkeparti, Olaf Gjedrem og Ivar Østberg, fra Senterpartiet, Morten Lund og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, mener det er en omfattende reform å la kommunene velge mellom å kjøpe revisjonstjenester og ha egne eller interkommunale revisjonsordninger.

Flertallet vil vise til brev av 31. januar 1999 fra statsråd Ragnhild Queseth Haarstad. Statsråden opplyser i sitt brev at Norges Kommunerevisjonsforbund har iverksatt et arbeid for å utrede framtidige organiseringsmuligheter.

Flertallet har videre merket seg at statsråden opplyser at det for tiden skjer en evaluering av systemet for kommunal egenkontroll i regi av Norsk Institutt for by og regionsforskning. Prosjektet er en del av forskningsprogrammet om kommuneloven i regi av Norges Forskningsråd.

Flertallet vil peke på at den foreslåtte reformen vil kreve en grundig vurdering.

Flertallet støtter derfor statsråden i at man avventer NIBRs forskningsprosjekt og Kommunerevisjonsforbundets utredning før det tas stilling til om

det bør startes et arbeid med sikte på eventuelle lov-  
endringer vedrørende kommunal revisjon.

Flertallet mener derfor at det på det nåværen-  
de tidspunkt ikke er aktuelt å åpne for at kommunene  
kan velge mellom å kjøpe private revisjonstjenester  
og ha egne eller interkommunale revisjonsordninger.

Flertallet foreslår at Dokument nr. 8:7 (1998-  
99) avvises.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sverre J. Hoddevik og Erna Solberg og fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Lodve Solholm, viser til at kommuneloven i dag stiller krav til at revisjon skal skje ved egen kommunal eller fylkeskommunal revisjon, eller gjennom et interkommunalt samarbeid i et revisjonsdistrikt. Dagens kommunelov ekskluderer kommunene fra å kjøpe revisjonstjenester fra private revisjonsfirma. Loven fratrukk kommunene muligheten til selv å velge den mest kostnadseffektive løsningen, egenansettelse eller kjøp av tjenester.

Disse medlemmer vil presisere at Stortinget gjennom lovpålegg skal sikre at prioriterte oppgaver blir utført, men bør ikke styre organiseringen av den kommunale utførelsen.

Disse medlemmer kan ikke se at departementets henvisning til voksende oppgaver under forvaltningsrevisjon rettferdiggjør dagens lovforbud mot kjøp av kvalitetssikrede private revisjonstjenester. Heller ikke pågående arbeid i regi av Norges Kommunerevisorforbund eller NIBR kan tjene som begrunnelse for å avvise dette forslaget av prinsipiell karakter.

Disse medlemmer har registrert at Arbeiderpartiet og sentrumspartiene i særdeleshet har kritisert den statlige detaljstyringen av kommunene og tatt til orde for å bedre lokaldemokratiets kår ved å styrke den kommunale valgfriheten.

Disse medlemmer konstaterer med skuffelse at disse partiene på nytt avviser forslag som vil bedre den kommunale handlefriheten. I flere saker som Stortinget har hatt til behandling knyttet til det lokale selvstyre, har sentrumspartiene og Arbeiderpartiet svekket, i stedet for å styrke det lokale selvstyre.

Disse medlemmer vil fremme forslag i samsvarende med forslaget som er fremmet i Dokument nr. 8:7 (1998-99).

## FORSLAG FRA MINDRETALL

### Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

#### I.

I lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) gjøres følgende endringer:

§ 69 nr. 3 skal lyde:

Revisjon *kan* skje ved egen kommunal eller fylkeskommunal revisjon, *ved* felles revisjon for flere kommuner eller fylkeskommuner innen et revisjonsdistrikt, *eller ved særskilt revisjonsfirma*.

§ 60 nr. 5 skal lyde:

*Kommunestyret/fylkestinget ansetter selv revisor, eller inngår avtale med revisjonsfirma. Der kommunen eller fylkeskommunen har egen kommunal eller fylkeskommunal revisjon ansetter kontrollutvalget revisjonens øvrige personale.* Distriktsrevisor og det øvrige personale i distriktsrevisjonen ansettes av distriktsrevisjonsstyret. Revisor skal ha regnskaps- og revisjonsfaglig kompetanse som bestemt i forskrift etter denne paragrafs nr. 9.

§ 60 nr. 6 nytt annet ledd skal lyde:

*Også revisor som ikke er ansatt i kommunen eller fylkeskommunen har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13, jf. straffeloven § 121.*

#### II.

Loven trer i kraft straks.

## KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og ber Odelstinget gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:7 (1998-99) - forslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg og Sverre J. Hoddevik om lov om endringer i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). (Åpning for at kommuner kan velge mellom å kjøpe revisortjenester og ha egne eller interkommunale revisjonsordninger) - avvises.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 16. februar 1999.

**Sylvia Brustad,**  
leder.

**Olaf Gjedrem,**  
ordfører.

**Erna Solberg,**  
sekretær.

## Vedlegg

### **Brev fra Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, datert 13. januar 1999.**

#### **Dokument nr. 8:7**

Jeg viser til Kommunalkomiteens brev datert 10 desember 1998, der det bes om kommunalministerens vurdering av forslag fremsatt av stortingsrepresentantene Erna Solberg og Sverre J. Hoddevik om at § 60 i lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) endres slik at kommunene/fylkeskommunene kan inngå avtale med privat revisjonsfirma om revisjon av kommunen/fylkeskommunen.

Jeg skal nedenfor kort peke på aktuelle utviklings tiltak som er gjort/gjøres for å videreutvikle det kommunale internkontroll(egenkontroll)systemet – herunder de kommunale revisjonsenhetene, og deretter gi uttrykk for min vurdering.

I forbindelse med behandlingen av den nye kommuneloven i 1992, ble ordningen med at kommuner og fylkeskommuner skal revideres av egne kommune-revisjoner eller distriktsrevisjoner videreført. Det ble i departementets lovforslag lagt særlig vekt på at forvaltningsrevisjon med den nye loven ble innført som en obligatorisk oppgave for kontrollutvalgene og kommunerevisjonene, og betydningen av inngående kjennskap til den kommunale forvaltning ble fremhevet som et fortrinn for den kommunale revisjonsordningen. Det ble vist til ordningene i Danmark og Sverige, men lovutvalget som utarbeidet forslaget til ny kommunelov i NOU 1990:13 hadde ikke vurdert nærmere om varianter av disse ordningene ville være tjenlig i Norge. Departementet fant at temaet ikke var tilstrekkelig utredet til at det kunne tas stilling til dette på det daværende tidspunkt. Spørsmålet har senere ikke vært utredet fra departementets side.

En betydelig oppgave for kommunerevisjonsenhetene er å være sekretariat for kontrollutvalget. Dette er en oppgave som må antas å vokse i omfang. Særlig i forbindelse med forvaltningsrevisjon stiller dette store krav til revisjonens kompetanse. Innholdet av forvaltningsrevisjonen er basert på Riksrevisjonens

definisjon av begrepet. Dette er en sentral del av det kommunale egenkontroll-systemet som den nye kommuneloven etablerte. Et viktig tiltak som er satt i verk for å sette revisjonsenhetene i stand til å møte fremtidens krav til kommunenes egenkontroll er en prosess i retning av større revisjonsenheter. Fylkesmennene er etter delegert myndighet fra Kommunal- og regionaldepartementet pådriver i dette arbeidet. Antallet kommunerevisjonsenheter er redusert fra 208 ved inngangen av 1991 til 85 i 1998. I tillegg er det 18 rene fylkesrevisjoner.

Det foregår også et aktivt faglig utviklingsarbeid i regi av Norges Kommunerevisorforbund, NKRF. NKRF har også iverksatt et arbeid for å utrede framtidige organiseringsmuligheter for kommunal revisjon, med sikte på å møte utfordringene fremover.

En evaluering av systemet for kommunal egenkontroll skjer for tiden i regi av NIBR, Norsk Institutt for By og Regionsforskning. Prosjektet har tittelen: «*En studie av kontroll- og tilsynsordningene i kommuner og fylkeskommuner*». Det ble startet opp i 1997 og skal slutføres i løpet av 1999. Prosjektet er en del av forskningsprogrammet om kommuneloven i regi av Norges Forskningsråd. I kjølvannet av dette forskningsprosjektet vil det være naturlig å se nærmere på hele det internkontrollsystemet som den nye kommuneloven etablerte - med tanke på videreutvikling. NIBR's prosjekt vil imidlertid trolig ikke gi grunnlag for å ta stilling til spørsmålet om det skal åpnes for privat revisjon av kommuner og fylkeskommuner.

En overgang til private løsninger for de kommunene som ønsker det, er en omfattende reform. Dette vil i så fall kreve omfattende utredninger og konsekvensvurderinger. Jeg ønsker å avvete NIBR's forskningsprosjekt, og oppfølgingen av Kommunerevisorforbundets utredning, før jeg tar stilling til om det bør startes et arbeid med sikte på eventuelle lovendringer knyttet til kommunal revisjon.